

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik zago spodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 23. avgusta 1936.

ŠTEV. 34

Župan

Malo časa nas še loči od občinskih volitev. Nekaj tednov še in na odgovorna mesta naših občin bodo prišli novi ljudje, katerim bomo poverili vodstvo občinskih samouprav. Mogoče bo pod novimi delavci občina napredovala, ista možnost pa je tudi, da bo z dnevom izvolitve vso gospodarstvo občine nastopilo rakovo pot in da bodo vse doprinešene žrtve in napor, h katerim je primaknilo ljudstvo največji delež, brezplodne. Delovanje občine se seveda ne ceni le po županu. Za obči prospeh so odgovorni tudi občinski odborniki, od katerih je prav tako odvisen vsak napredek, oziroma zastoj. Ker padejo posledice slabega upravljanja občine predvsem na ljudstvo, zato ni tako vseeno kdo bo župan in kdo bo občinski odbornik. Na tako mesto spadajo ljudje, katerim je več do dela, kakor do časti, več do dejanj, kakor do praznega besedičenja.

Marsikdo bi rad hotel postati župan. V svoji častihlepnosti se bo v sedanjem času zatekel h kakšni politični stranki z željo, da ga dvigne kot svojega pristaša na županski stolec. Mogoče se mu bo to posrečilo, da ga bo stranka zapisala med kandidate in da ga bo stranka iz čistih političnih namenov dvignila na čelo občine z edinim namenom, da se bodo politiki lahko po izvolitvi bili po prsih in izkričali svetu: „To občino vodi naš človek, ta občina je našega političnega prepričanja!“ Lepša bodočnost in strmljenje po napredku občine stopi seveda v ozadje. Le redko kedaj se zgodi, da so takšni politični kričači tudi dobri gospodarstveniki, katere ljudstvo posebno v današnjih težkih časih krvavo potrebuje. Kljub temu, da je ljudstvo že itak samo prišlo do tega spoznanja in vse te storjene napake čutilo na svojih hrbtih, smatramo še vedno za važno, da ga na to opozorimo. V naše občinske uprave morajo priti sposobni ljudje, brez političnih programov v žepu. Občina ne sme biti eksponent ene politične struje in občani morajo sami prepričati, da bi se po občinskih uradih prelival političen žolč, mesto da bi

se delalo za dobrobit občine. Kdor pa zagovarja drugačno stališče in sili le svoje pristaše v ospredje, samo ker trobijo v njih političen rog, sovraži ljudstvo.

Saj jim ne želi nikakega napredka. Zato se bo vsak pametni volilec postavil na stališče: „Le dobre gospodarstvenike v našo občinsko upravo!“

POLITIKA

Za ministra pravde je bil imenovan dr. Nikola Subotić. Ta resort je bil več mesecev nezaseden. Novi minister je bil ponovno poslanec ter je bil že leta 1928 član vlade. Pri skupščinskih volitvah 1931 je bil izvoljen v kninskem srezu na listi g. Petra Živkovića. Svoj mandat pa je odstopil svojemu namestniku. Pri petomajskih volitvah ni kandidiral.

Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Stojadinović, je ponovno prispel na Bled, kjer je imel razgovore z knezom namestnikom.

Posebno balkansko banko mislijo ustanoviti na prihodnjem zasedanju Balkanske zveze. Ta denarni zavod bi naj pospeševal trgovinske odnose med balkanskimi državami. Za denarni vavod se posebno zanima francoski kapital.

Stari radikali so v poslednjem času začeli prirejati številne sestanke s svojimi prijatelji. Dobro obiskan shod so imeli v Skoplju. Iz besed nastopajočih govornikov se da sklepati, da bodo stari radikali nastopali pri občinskih volitvah skupaj z ostalimi opozicijskimi skupinami.

Socialisti, ki se zbirajo okoli dr. Živka Topalovića, bi tudi radi stopili v združeno opozicijo in z njo že sodelovali pri občinskih volitvah. Voditelji srbskega dela združene opozicije so za to, le dr. Maček temu nasprotuje. Da se jih brani, je kaj razumljivo spričo borbe, ki jih vodi proti socialističnim strokovnim organizacijam na Hrvatskem, kjer hoče organizirati vse hrvatsko delavstvo v svojem taboru.

Kdaj bodo razpisane občinske volitve za našo banovino, še vedno ni gotovo. Do sedaj so razpisane v vrbaski in moravski banovini in sicer tudi za tiste občine, kjer se je v zadnjem času izvršilo nekaj naknadnih občinskih volitev. Zato ni dvoma, da se bodo tudi pri nas v smislu zakona vršile volitve v vseh občinah, izvemšione, ki spadajo pod zakon o mestnih občinah.

Zasedanje Male antante bo od 12. do 14. septembra v Bratislavi. Razpravljali bodo o nemško-avstrijskem sporazumu, bližnji konferenci lokarnskih držav, odnošajih Jugosla-

vije do Rusije in stališču Italije in Nemčije, glede na srednje evropski problem.

Vseučiliški profesor za umetnostno zgodovino v Ljubljani dr. Cankar je imenovan za jugoslovenskega poslanika v Buenos Airesu.

Glavna dela za sestavo državnega proračuna za prihodnje proračunsko leto so se že pričela. Minister financ je izdal ministrstvom in banknim upravam okrožnico, v kateri poudarja, da je treba sestaviti resorne proračune po načelu največje štednje. Državne izdatke, zlasti pa osebne, bo treba znova izdatno zmanjšati.

Na Han Plesku pri Sarajevu se bo vršila konferenca zastopnikov Narodne banke, udruženja bank in kmečkih gospodarskih organizacij. Konferenci bodo prisostvovali tudi nekateri člani vlade in bodo razpravljali na njej o definitivnem načrtu za razdolžitve kmetov.

Na zadnji seji ministrskega sveta je minister za prosveto med drugimi uredbami tudi predložil uredbo, ki vsebuje izvršilne odredbe k finančnemu zakonu, ki določa prenos vzdrževanja osnovnih šol od občine na banovino. Minister trgovine je poročal o trgovinskih pogajanjih z Grčijo, ki so v teku.

Predsednik JNS g. Peter Živković je pred dnevi prepotoval Dalmacijo, kjer se je v vseh večjih krajih sestel s svojimi političnimi prijatelji.

Za bana vardarske banovine je bil imenovan dosedanji ban dunavske banovine Svetislav Paunović. Za bana zetske banovine pa je bil imenovan dosedanji narodni poslanec Peter Ivanišević.

Angleški kralj, ki še vedno potuje po našem Jadranu, je izjavil angleškemu konzulu v Splitu, da je navdušen nad lepoto našega morja, ter ga je označil kot najlepše morje na svetu, na katerega morajo biti Jugoslovani ponosni.

Sestra nemškega državnega kancelarja Hitlerja je prispela na Jadran, kjer bo v bližini Splita prebila del svojih počitnic.

Nemčija namerava ustanoviti v Beogradu posebno pisarno, ki bo posredovala glede državnih dobav.

Španska vlada se je odločila, da bo v prihodnjih dneh poslala posebne misije v vsa važnejša evropska glavna mesta, kjer naj bi informirala posamezne vlade o položaju v Španiji, obenem pa tudi naglasile, naj se tuje države ne vmešavajo v dogodke, ki se odigravajo v Španiji.

Borbe v Španiji se nadaljujejo v nezmanjšanem obsegu ter še vedno ni prišlo do odločitve, kdo bo gospodar v državi. V zadnjem času so uporniki izbojevali več bitk, ki so lahko usodnega pomena za nadaljni razvoj dogodkov.

Posebno ogorčene borbe so se vršile okrog mesta Badajoz, ki so ga slednjič zavzeli uporniki. Več tisoč pristašev španske ljudske fronte je izgubilo v strahotnih borbah življenje. Židovi porušenega mesta so dobesedno oškropjeni z krvjo. Dvorišče vojašnice je vse črno strnjene krvi. Po cestah leže trupla starčkov, žena in otrok. Fašistični uporniki so po vrsti poklali vse, kar jim je prišlo pred puške in bajonete.

Radi badajoškega pokola je po vsej Španiji zavladovalo silno ogorčenje. Iz maščevanja so v Madridu postavili pred delavsko sodišče okrog tisoč oseb in komur je bilo le nekoliko dokazano, da je kdaj simpatiziral z fašisti, to je sedanji uporniki, so ga obsodili na smrt. Tako so delavci ustrelili celo vrsto nekdanjih političnih voditeljev, med njimi tudi nekdanjega notranjega ministra Mauro.

V treh tednih španske državljanske vojne je bilo porušenih 400 cerkva, 1320 duhovnikov, redovnikov in redovnic je bilo ubitih. Na vseh španskih frontah je bilo do sedaj 50 000 smrtnih žrtev. Samo zadnje dni je padlo v bojih najmanj 5000 ljudi.

Angleška delavska zveza je hotela zbirati denar in hrano za špansko ljudsko fronto pa jim je to vlada prepovedala.

Na Japonskem je bila odkrita nova vojaška zarota. Zarotniki so hoteli ubiti sedanjega vojnega ministra in guvernerja Koreje.

Velika madjarska špionska organizacija je bila odkrita v Romuniji. Sedež organizacije je bil v Temišvaru.

G. Uredniku Novin.

V zadnji šte. Vašega tednika se v zvezi z Klubom prekmurskih akademikov zopet omenja moje ime, ker sem se seveda silno pregrešil s tem, da sem pustil objaviti nekatere članke, ki niso vseč črenovski gospodi. Očitajte mi, da se družim z onimi visokošolci iz naših krajev, ki se upajo malo drugače misliti kakor to zahteva gospod urednik Novin. Zato sem seveda jaz, kakor tudi vsi drugi, kaj drugega —

kot komunisti. In jaz sem seveda tisti, ki „mešam“ ljudstvo. To bi pa že morali vedeti gospod urednik, da Prekmurje ni tako velika pokrajina, da bi se porazgubili sadovi mojega dolgoletnega javnega delovanja. Prav tako ne bo pozabljena in ostala neopazena svojevrstna trditev o moji osebi. Sami si kopljete grob, ker je ljudstvo samo najboljši sodnik. In kolikokrat smo že povdarili, da bi bil že slednjič čas, da začnete pometati pred svojim pragom. Iz umazanih rok nemore priti vendar nič čistega. Dobro pa bi tudi bilo, da bi g. urednik prečitali naš zadnji uvodnik. Po svetu se dogajajo danes tako čudne reči, da se ne sme slepo mimo dogodkov in izigrati že danes zadnjo karto, ko se ne ve kaj bo prinesel jutrišnji dan...

Saj bi Vam na tem mestu še kaj več povedal, da pa moram molčati, ni to moja krivda. Mogoče ste informirani

S tem pa seveda ni rečeno, da bom molčal. Uverjen sem, da se bo na kakšnem shodu našla prilika, da Vam na vse prav temeljito odgovorim. Do takrat potrpite! Sicer pa bi bil že čas, da slednjič pridete k pameti in da se ne osmešite pred javnostjo, saj vendar zavzimate častljiv položaj.

BENKO JOSIP,
nar. posl.

Bankovci po 1000 Din iz leta 1920 se sprejemajo za plačilo davkov.

Iz Beograda poročajo, da je oddelek za državno računovodstvo v finančnem ministertvu izdal davčnim upravam navodilo, da sprejemajo bankovce po 1000 Din z datumom 30. novembra 1920 (brez rozete ali z naknadno natisneno rozeto) za odplačilo dolžnega državnega davka. Predpisan je tudi podroben postopek pri sprejemanju takih bankovcev za plačilo davka. Kakor znano je bankovcem po 1000 Din z datumom od 30. novembra 1920. potekel rok za zamenjavo pri Narodni banki 4. maja t. l. Po poteku tega roka pa se je izkazalo, da je še precej teh bankovcev med ljudmi. Zato je finančno ministertvo izdalo davčnim upravam navodilo, da sprejemajo v nadaljnjo zamenjavo te bankovce. Pri tej naknadni zamenjavi pa so se pojavile ponovno težkoče. Ker mnogi ljudje niso pravilno poučeni o zakoniti pravici

do nadaljnje zamenjave opozarjamo, da bankovci, ki jim je rok za zamenjavo že potekel, ne izgube svoje vrednosti. Taki bankovci izgube le značaj zakonskega plačilnega sredstva in jih Narodna banka ne sprejema več. Zakon o Narodni banki pa v § 25 izrecno določa, da imetniki iz prometa vzeti bankovcev lahko te bankovce nadalje predlože v zamenjavo glavni državni blagajni, ki jih bo izplačala in uničila. Narodna banka namreč prizna državi, takoj po poteku roka za zamenjavo, skupni znesek bankovcev, ki niso bili predloženi v zamenjavo, in se za ta znesek zmanjša državni dolg pri Narodni banki. Zato pa je od tega trenutka glavna državna blagajna dolžna sama zamenjati še preostale bankovce. Narodna banka je v svojem pozivu za zamenjavo tisočakov z datumom 30. nov. 1920, ki ga je objavila leta 1930 izrecno po-

udarila, da lahko imetniki bankovcev, vzeti iz prometa, tudi še v preteku treh let zamenjajo te bankovce pri glavni državni blagajni, ki jih bo izplačala in uničila.

Preimenovanje dolnjelendavskega sreza

Z uredbo o spremembah uredbe o spojitvi občin v dravski banovini v Službenem listu dravske banovine od 21. XI 1934 števil. 236/29 je bilo pod točko 9 spremenjeno ime občine Dolnja Lendava v Lendava.

Ker je sedež sreza v občini Lendava in je imenovan po njej, se ima nazivati ne dolnjelendavski, ampak lendavski.

Le to ime je odslej pravilno, kar je posebno važno za občinske in druge urade, ki morajo temu v skladu preurediti razne štampiljke.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Strelska družina** opozarja vse svoje člane, da izvrše predpisana streljanja ker se bodo že koncem septembra vršile državne strelske tekme, h katerim bodo pripuščeni le tisti člani strelskih družin, ki izpolnijo vse pogoje. Streljanje z vojaško puško je na tukajšnjem strelišču vsako nedeljo v predpoldanskih urah.

— **Sokolska tombola.** Kakor vsako leto, bo tudi letos priredilo tuk. Sokolsko društvo tombolo, za katero se vrše že velike priprave. Tradicionalna prireditelj Sokolskega društva, ki je vsako leto deležna velikega odziva s strani našega prebivalstva, pa bo po številu in vrednosti letošnjih dobitkov prekosila vse dosedanje. Določeni so devet tombol in sicer: 2000 Din, žensko kolo, moško kolo, gramofon, klafter drv, moška obleka, vreča moke, električni likalnik in ura budilka. Poleg teh je še 500 drugih dobitkov v skupni vrednosti 12 000 Din. Igralne tablice, ki stanajo le 2 Din, se dobe v vseh trgovinah sobo-

škega sreza. Zato že sedaj vsakogar opozarjamo naj ne pozabi priti v Soboto v nedeljo, dne 13. septembra ob pol 3. uri k Sokolskemu domu kjer ga za majhen denar čaka velika sreča.

— **Najnovejši jesenski modni časopisi** so prispeli v trgovino Hahn I. M. Sobota.

— **Prišel je po zdravje, našel je smrt.** Ni še dolgo od tega, kar je prišel v Radenci na zdravljenje pešadijski podpolkovnik v pokoju, g. Petar Krstič iz Beograda. Že dolga leta je nosil kal boleznj v sebi, pred dnevi pa mu je nenadoma postalo tako slabo, da so ga morali nemudoma prepeljati v soboško bolnišnico. Vsa skrb zdravnikov pa je bila zaman, v soboto v večernih urah je podlegel svoji bolezni. Z vso pieteto ga je tukajšnje ljudstvo spremljalo v ponedeljek na njegovi zadnji poti, h grobu, ki je tako daleč od njegovega rojstnega kraja Prilepa. Za krsto so stopali vsi tuk. aktivni in rezervni oficirji, vojaštvo, sokoli v krojih, zastopniki oblastev in deputacije vseh nacional-

nih društev, saj je bil pokojni pravi junak, ki se je za svojo domovino boril na nešteti bojščih in prehodil trnjevo pot preko albanskih gor. Ob odprtem grobu se je od pokojnika poslovil gran. kapetan I. kl. g. Živančević. Njegove globoke besede so segale do src in marsikom je solza orosila oko. Sokolski pevski zbor je zapel žalostinko in ob akordih žalne koračnice, ki jo je igrala mestna godba, so začele padati prve grude prekmurske zemlje na krsto srbskega junaka, ki je tako daleč od svojega rojstnega kraja našel zadnji počitek. N. v. m. p. l.

— **Vse občinske urade opozarjamo,** da se dobijo tiskovine za volilne in abecedne imenike, kakor tudi kandidatne liste ter občinski zakon za volitve v trgovini I. HAHN, M. Sobota.

— **Vlom sredi mesta.** V dneh od 14 - 17. t. m. so neznani zlikovci vdrli v stanovanje tuk. sreskega načelnika g. Lipovška, ki se trenutno nahaja na dopustu. Z ponarejenim ključem so skušali vdreti skozi vežna vrata, ker se jim pa to ni posrečilo so strli šipo na vratih in tako zlezli v vežo. Na isti način so vdrli tudi v kuhinjo. Prebrskali so vso stanovanje, vdrli v omare in predale, iz česar se da sklepati, da so iskali zlatino in denar kar pa k sreči niso našli. Svoj posel so opravljali več ur ter se med delom krepčali z vinom, žganjem in kompoti, kar so pač našli v shrambi. H koncu so odložili svoje ponošene obleke ter se oblekli v nove obleke sinov g. glavarja, ki so jih našli v stanovanju. Poleg tega so odnesli tudi perilo, tako da je povzročena škoda občutna. V razmetanem stanovanju so pustili svojo raztrgano obleko, ki bo prav dobro služila za izsleditev zločincev, katerim so že na sledu. Da se olajša preiskava, je bil poklican iz Maribora daktiloskop, ki je našel mnogo prstnih odtisov, a obenem je dognal, da sta bila na delu le dva vlomilca. Vlom sredi mesta, ki se je izvršil pri belem dnevu je vzbudil povsod največjo pozornost.

KIPLING:

9

Toomai, ljubljenec slonov

Pa otroci indijskih domačinov nimajo živcev, da bi jih bilo vredno omenjati; čez dve uri je mali Toomai že prav zadovoljno ležal v Petersen Sahibovi mrežnici; pod glavo je imel Petersen Sahibov lovski plašč, poleg sebe čašo toplega mleka, v katerega so dali malo brandyja in kinina. Pred njim so sedeli stari kosmati, brazgotin polni džungelski lovci v trojni vrsti, zrlj vanj, kakor da bi bil kak duh, on pa jim je pripovedoval svojo zgodbo na kratko kakor otrok in končal:

„Ako sem se eno besedico zlagal, pošljite ljudi, da se prepričajo; našli bodo, da so sloni naredili na svojem plesišču več prostora, našli bodo deset in deset in mnogokrat deset gazi, vodečih na tisto plesišče. Z nogami so naredili več prostora. Sam sem videl, Kala Nag me je vzel seboj in sam sem videl. In Kala Naga bole noge!“

Mali Toomai se je vlegel vznak in je spal ves dolgi popoldan noter v

noč, medtem pa sta Petersen Sahib in Machua Appa zasledovala gaz obih slonov petnajst milj daleč čez brda. Petersen Sahib je preživel že osemnajst let pri lovu na slone, a je samo enkrat našel tako plesišče. Machua Appi pa ni bilo treba pogledati dvakrat jaso, da je spoznal, kaj se je bilo godilo tamkaj, ali razgrebsti z nogo potlačeno zemljo.

„Otrok govori resnico,“ je dejal. „Vse to se je zgodilo v minuli noči; sedemdeset gazi sem naštel, ki drže čez reko. Poglej, Sahib, tamle so Pudminijevi železni nožni okovi odrgnili skorjo onega drevesa! Da, tudi on je bil tukaj.“

Spogledala sta se, ozirala gori, doli, in se čudila. Noben človek, ne črn, ne bel, ne more s svojo pametjo priti potom slonov do dna.

„Petinštirideset let,“ je dejal Machua Appa, „sem sledil svojemu gospodu, slonu, po džungli, ampak nikdar nisem slišal, da bi bil kak človek kdaj videl, kar je videl ta otrok. Pri vseh bogovih gričev, tako je — kaj moremo še reči?“ in zmajal je z glavo.

Ko sta se vrnila nazaj v taborišče, je bil čas za večerjo. Petersen Sahib je večerjal sam v svojem šotoru, ukazal pa je, da naj taborišče dobi dve ovci in nekoliko kuretine, kakor tudi dvojno mero moke, riža in soli, kajti vedel je, da bodo imeli gostijo.

Veliki Toomai je dospel v največji naglici iz taborišča v ravnini iskat sina in slona; sedaj pa, ko ju je našel, je strmel vanj, kakor da bi se ju bal. Ob taboriščnem ognju pred vrstami privezanih slonov so imeli imenitno gostijo in mali Toomai je bil junak vsega. Veliki rjavi lovci slonov, izsledniki, vezači, možaki, ki poznajo vse skrivnosti o krotitvi najbolj divjih slonov, so podajali dečka od enega do drugega ter mu zaznamovali čelo s krvjo iz prsi pravkar zaklanega džungelskega petelina v znamenje, da je sedaj sprejet kot gozdar.

In na vseznje, ko je ogenj pogorel in je rdeči žar ogorkov razsvetljeval slone, kakor da bi jih poškopil s krvjo, je Machua Appa, glavar vseh gonjačev vseh ked — Machua

Appa, Petersen Sahibova desna roka, ki že štirideset let ni videl umetno narejene ceste, Machua Appa, ki je bil tako velik, da ni imel drugega imena kot Machua Appa — skočil na noge, držal malega Toomai visoko nad glavo v zrak in zaklical: „Poslušajte, bratje moji! Poslušajte tudi vi, gospodje moji v vrstah tam, kajti govorim jaz, Machua Appa! Temu malemu dečku ne bodi več ime mali Toomai, temveč Toomai, ljubljenec slonov, kakor so nekoč nazivali njegovega deda. Kar še nikdar ni videl človek, je videl on v tej dolgi noči, in naklonjenost slonovega ljudstva in bogov vseh džungel je z njim. Postane naj velik izslednik, postane naj še večji kot sem jaz, celo jaz, Machua Appa! Z bistrim očesom naj sledi novi gazi, in stari gazi in mešani gazi! Nič žalega naj se mu ne zgodi, kadar bo v ked stopal pod njihovimi trebuh, da bi povezal divje slone, in ako pade pred nogami napadajočega slona, naj tisti slon ve, kdo da je, in naj ga ne pohodi! Ahai! Gospodje moji v verigah,“ — in obrnil se je proti

— **Lovstvo.** Po določilih lovskega zakona, se sme začeti z lovljenjem jerebic 15. avgusta vsakega leta. Kljub temu smo pa obveščeni, da so gotove osebe že 10. avgusta po Murški Soboti prodajale postreljene jerebice. Prosimo lovske zaupnike in vse člane Lovskega društva, da na pravilno vršenje lova strogo pazijo in vse nedostatke, pa naj izhajajo od katerega koli, prijavijo oblastvu ali Lovskemu društvu.

!! 13. IX. 1936 !! TOMBOLA

Rogaševci

— **Zidava gasil. doma.** Kakor go be po dežju, tako se dvigajo novi gasil. domovi po Goričkem. Še nekaj dni in bo dogotovljen krasen dom gas. čete Sv. Jurij, ki bo zopet živa priča sloge in ljubezni do svojega bližnjega. Na slovesno blagoslovitev, ki bo v mesecu septembru, vabimo že sedaj vse prijatelje gasilstva.

— **Osebna vest.** Tukajšnji šol. upravitelj g. Ervin Rotman se je te dni poročil v Mariboru z učiteljico gdč. Koman Vero. Vrlima vzgojiteljema želimo v novem stanu obilo sreče.

— **Obč. ceste.** Primorani smo, da se s tega mesta dotaknemo nekoliko občinskih cest. Nekatero so v takem stanju, da ne delajo občini prav nobene časti. Najbolj klaverna je gotovo cesta od „Raffelna“ pa do Gor. Slaveče. Jarki, ki so bili pred nekaj leti očiščeni, so se že do vrha zasipali s gramozom, tako da teče voda o priliki deževja, kar širom ceste in onemogoči ob nalivih vsako pešačenje po tej cesti. Voda je cesto že popolnoma razorala, tako da najdemo na njej polno vdrtin v katerih je tudi v največji suši polno smrdljive vode. Te mlake so gotovo neprijeten pojav za nočne potnike, ki se vračajo iz pošte. Vsi oni, ki se v „ročcah“ ziblejo domov, pa se v teh lužah gotovo strez-

nijo. Vsled tega prosimo obč. upravo, da se tudi sedaj drži prejšnjih dobrih navad in da da omenjene cestne jarke redno vsako leto čistiti in poglobiti. Z majhnim rednim delom se lahko izognemo večjih stroškov. Cesta sama se pa naj takoj uredi in zasipa z gramozom. Dolžnost občinske uprave ni samo skrbeti za glavne ceste, ampak tudi za stranske, slasti pa za take, kjer je po nedeljah radi obiska službe božje velik promet.

Gornja Lendava:

— **Poroka.** V četrtek 13 t. m. sta se poročila v domači farni cerkvi g. Frumen Teodor, krojač v Vidoncih in gdč. Hül Pavla, hčerka tuk. trgovca. Mlademu paru želimo v novem stanu veliko sreče in zadovoljstva!

— **Požar.** Minuli četrtek so plameni do tal uničili poslopje čevljarja Fariča iz Vidonec. Strašen ogenj, ki je na mah zajel celo hišo, je nastal v lesenem dimniku. Kljub temu, da so prihiteli na kraj nesreče vse okoliške gasil. čete, jim radi pomanjkanja vode ni bilo mogoče obvladati ognjenih zubljcev. Pri gašenju se je ponesrečil Železen Herman. Nekaj cm. dolg že belj se mu je zaril med rebra in je vsled tega moral iskati zdravniško pomoč.

DOPISI:

— **Mačkovci.** V nedeljo, dne 23 t. m. priredi tukajšnja sokolska četa kolesarski izlet na Trdkovo in od tam dalje na tromejnik. Vljudno so vabljene vse sosednje čete, posebno pa matično društvo v Murški Soboti! Odhod od šole v Mačkovcih ob 13. uri. Zdravo!

— **Veščica.** V gostilni gospoda Žibrika je 9. avgusta 1936 8 kmetskih mladeničev iz Kupšinc vprizorilo igro „Ljubim samo enega“, katero je spisal in režiral naš rojak g. Bükvič. Udeležba je bila velika, smeha dovolj. Tako prireditelju, kakor igralcem iskreno čestitamo!

GASILSTVO:

Prosenjakovci. Naša gasilska četa se pridno pripravlja na proslavo 40 letnice, ki se bo vršila 23. avgusta 1936. Program proslave je sledeč: Ob 6. uri budnica po vasi z godbo. Ob 7. uri položitev vencev na grobove umrlih tovarišev. Ob 9. uri evang. služba božja na prostem, pri kateri se bo blagoslovila žalna zastava. Po službi božji nastopijo razni govorniki, nakar sledi čitanje kronike čete ter slavnostna seja četne uprave. Proslave se udeleži 8 gasilskih čet, ki bodo po slavnostni seji nastopile z gasilskimi vajami. Program vaj je obširen in bo slehernemu nudil priliko videti nastop gasilcev, katerih se bo najbrže udeležil tudi starešina župe g. Benko Josip. Pri vajah bodo izvajali razne naloge, ki prihajajo na požariščih v poštev. Po vajah bo prosta zabava, na kateri bo igrala prvovrstna gasilska godba čete Bakovci. Vabi se vse prijatelje gasilstva in one, ki bi hoteli

preživeti lep dan v prirodi, da našo proslavo obiščejo.

Puconci. 23. avgusta 1936 priredi naša gasilska četa v gostilni gospoda Kuhar Janeza, svojo letno veselico z raznovrstnim programom, na katero se cenjeno občinstvo vljudno vabi.

Krajna. Gasilska četa Krajna uprizoni dne 23. avgusta popoldne ob 14. uri dve veseloigri: „Če sta dva“ in „Nocoj je prav lep večer.“ Po igri pa bo na istem mestu, to je pri tov. Ficko Janez-u na Krajni, ljudska veselica s plesom. Vstopnina malenkostna, zato vabimo vse prijatelje gasilstva, da nam pomagajo uresničiti naše načrte, in da nas počaste s svojim obiskom!

Rogaševci. Pri nas so se 16. avgusta 1936 vršile gasilske vaje, katerih se je udeležilo 5 gasilskih čet. Vaje je vodil član župne uprave g. Čeh Franc iz Murske Sobotice s svojim zastopnikom g. Obal Evgenom iz Pertoč. Na lepem vežbališču so čete izvajale vojaške vaje in vaje z brizgalnami na suhem ter z uspehom napadle gorečo, na vežbališču v to svrhu pripravljeno, utico. Po kratkem odmoru je sledil nastop gasilcev na raznovrstnih fingiranih požariščih v zvezi z reševanjem ljudi iz gorečih objektov. Izvršili so gašenje požara v notranjosti poslopja, napad na popolnoma goreče poslopje in izvedbo postopanja ob letečem požaru, dočim je bilo postopanje gasilcev ob požarih v dimnikih, kupi slam, trgovinah i. t. d., praktično razloženo. Vse nastope so gasilci ob ostru in stvarni komandi poveljnikov, izvedli prav dobro in strokovno. Prijetno je bilo opazovati poleg mladih gasilcev ostarele tovariše, ki so z vso vneto sodelovali pri vajah in z očitnim zanimanjem sledili izvedbi vsake naloge. Poleg številnega naroda, ki je opazovalo vaje, se je opazilo v gasilskih vrstah tudi prvake naše kotline občinskega predsednika g. Ungerja, gg. Mekiša, Mariča in še mnogo drugih uglednih oseb. Po končanih vajah so si gasilci ogledali delovanje motorne brizgalne, ki jo je g. Čeh pustil v to svrhu pripeljati iz Murske Sobotice. To je bila za naše prebivalstvo novost, ki je marsikateremu zbudila željo nabaviti brizgalno v svrhu uspešne obrambe zoper požare. Slednjič je g. Čeh zbrane gasilce v imenu župnega starešine g. Benka Josipa prisrčno pozdravil in jih za odlično izvedbo vaj pohvalil, dočim je g. Klanjšček podal kratko objektivno kritiko pozivajoč na vstrajnost in vedno pripravljenost pri-skočiti bližnjemu na pomoč. Po strumnem mimohodu se je na vrtu g. Skledarja razvila neprisliljena zabava, ki je nemoteno trajala kasno v noč.

SOKOL

Sokolska zmaga.

Naši Sokoli so dosegli pod vodstvom dr. Murnika v Berlinu na olimpijadi velik uspeh, in se kot šesti plasirali za Nemci, Švicarji, Finci, Čehoslovaki in Italijani. Nedvomno pa je, da bi pri bolj objektivnem delu sodnikov morali biti Italijani za našimi. V

vrsti zmagovitih Sokolov so bili sami Slovenci. Br. Štukelj pa je dobil kot drugi najboljši telovadec na krogih na svetu, srebrno kolajno. Tudi Sokolice so se dobro odrezale in so dosegle četrto mesto ter se plasirale za Nemčijo, Čehoslovaško in Madjarsko, dočim so pustile za seboj Poljsko, Ameriko, Italijo in Anglijo. Ob povratku naših telovadcev iz Berlina jim je bil v Ljubljani prirejen svečan sprejem.

Do sedaj so si naši Sokoli izbojevali sledeče zmage v medsebojnem tekmovanju z narodi vsega sveta: Pri mednarodnih tekmah v Parizu l. 1924 je bil br. Štukelj proglašen za prvaka vseh prvakov. Leta 1926 je br. Šumi dosegel v Lyonu prav isti častni naslov a sokolska vrsta pa je dosegla II. mesto. Na mednarodnih tekmah v Amsterdamu l. 1928 je bil zopet br. Štukelj tretji najboljši telovadec na svetu. Pri tekmah v Luksenburgu 1931 pa je bil br. Primožič proglašen za svetovnega prvaka.

Sokoli so res lahko ponosni na svoje brate telovadce, ki se z takim uspehom borijo v tujini za čast svoje domovine.

Iz upravnistva:

Bokan Terezija Francija. Naročnino 56 Din. prejeli. Hvala. Kalendarja sedaj nimamo. Če ga bomo založili, Vam ga pošljemo.

Izjava.

Podpisana Ana Šiftar iz Kupšinec, izjavljam, da ni resnica kar sem govorila o g. Ratnik Štefanu iz Rankovec ter se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Kupšinci, dne 18. VIII. 1936.

ANA ŠIFTAR.

Stanovanje v najem!

2 sobi, kuhinja, shramba, klet, drvarnica, vrt, na Lendavski cesti 44. Izve se pri lastniku, Lendavska cesta 5.

Gostovanje S. K. Mure v Radkersburgu.

V nedeljo, dne 16. avgusta 1936 je gostovala S. K. Mura s svojim I. in rezervnim nogometnim moštvom v Radkersburgu.

Tekmovanje je veljalo za revanš dne 26. VII. 1936 v Murški Soboti odigranih tekem, kjer je Mura zmagala z rezervnim moštvom 6:1 in s I. moštvom 5:0.

Ob 3. uri popoldan se je pričela tekma rezervnih moštev, v kateri je nepričakovano zmagalo moštvo Radkersburga z rezultatom 3:2 (1:1). Naši igralci niso pokazali one igre, kakršno smo vajeni videti od njih. Billi so precej nervozni, kar je bilo opaziti pri celi tekmi. Niti 11 metrovke niso za-

bili. Popolnoma nemogoč je bil sodnik — igralec Radkersburga. Ves drugi polčas so igrali naši z 10 igralci, ker sodnik ni pustil zamenjati Šerbeca z drugim igralcem, celo takrat ne, ko ga je vodstvo Radkersburga in na tekmi navzoči avstrijski savezni nogometni sodnik opozoril, da se pri prijateljskih tekmah sme zamenjavati igralce.

SK. Mura I. : SK. Radkersburg 3:3 (1:1)

Sodnik : g. Gute Paul iz Gleichenberga.

Naši igralci so napravili najboljši vtis že pri nastopu. Igrali so zelo lepo, povezano, kombinirali so točno, ter dosegli vodstvo. Takoj na to so pa dosegli drugi gol, to pa neubranljivo — Szepessyjeva vrata! Dosegli smo torej za Avstrijce izenačenje! Naši so bili tudi nadalje v premoči, vendar se radi zelo dobrega nasprotnikovega vratarja niso mogli polastiti vodstva, čeravno je vratar enkrat odbil žogo že izza golove črte in čeprav je plesala žoga večkrat že na golovi črti. Nešteto ostrih strelav pa je ubranila prečka. Šele v polčasu so naši zvedeli, da igrajo takorekoč proti nekaki reprezentanci, sestavljeni od igralcev Leibnitz, Graz, Radkersburg. Od Radkersburga so nastopili v I. moštvo samo trije, proti naši rezervi je pa nastopila skoro prva garnitura Radkersburga. Naši fantje so potem — žavedajoč se težkega stališča, igrali zelo požrtvovalno ter potisnili nasprotnika popolnoma na svojo polovico. Tudi sodnikova skrajna pristranost ni pomagala, naši igralci so neusmiljeno rušili pred golom. Količkaj objektivni sodnik bi gotovo prisodil 4—5 11 metrovk. Naši igrajo izvrstno, zabijejo dva lepa gola 3:1. Do 33 minute drugega polčasa se Szepessy v vratih dolgočasni, ne dobi nobene žoge, niti enega strela! V 33. minuti prisodi sodnik 11 metrovko popolnoma neupravičeno, rezultat 3:2. Potem podaljša tekmo (igrali so 52 minut) in Avstrijci izenačijo off side (7—8 m.), naši čakajo sodnikovo piščalko, ki se pa ni oglašila.

Sodnik je po tekmi sicer izjavil, da je moštvo Mure za razred boljše in da bi na podlagi igre zaslužilo zmago, vendar se s tem nismo zadovoljili. Bilo nam je pa vsekakor v zadoščenje, ko se je odbor Radkersburga s predsednikom, tamkajšnjim sreskim načelnikom na čelu opravičil radi skrajno pristranskega sodnika. Vemo, da krivda ne leži na njihovi strani, vendar se čudimo, da se za tako tekmo delegira nezmožen sodnik. Muraši so s svojo lepo igro dokazali, da so sportno na višji stopnji od naših obmejnih sosedov.

Gradjanski — Mura.

V nedeljo, dne 23. avg. 1936. gostuje pri nas simpatično moštvo Gradjanski S. K. iz Čakovca.

Čakovčani igrajo lep nogomet in vsled tega bodo prišli gledalci prav gotovo na svoj račun.

Pri tekmah se bosta srečala enakovredna nasprotnika, radi tega obeta

biti tekma nad vse napeta in zanimiva.

Tekma se začne popoldne ob pol 5. uri, predtekma rezerv pa ob 3. uri.

Prijatelji sporta posetite tekmo polnoštevilno.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Fitopatološko predavanje v Ljutomeru.

Opozarjamo vse trgovce s sadjem in nakupovalce s sadjem, da se vrši v nedeljo, dne 23. avgusta 1936 ob 8 uri zjutraj v prostorih Meščanske šole v Ljutomeru predavanje o postopanju s sadjem in poznavanje Sen Jose (uši) za sreze Murska Sobota, Ljutomer in Dolnja Lendava. Predaval bo predstojnik fitopatološkega zavoda kraljevine Jugoslavije.

To predavanje je velike važnosti za trgovce, ki se bavijo s sadno trgovino, kakor tudi za njih nakupovalce vsled tega se je sklenilo, da se mora vsak obvezno (či trguje s sadjem) tega sestanka udeležiti.

Kdor se tega sestanka ne bo udeležil, mu bo nadaljnje trgovanje s sadjem zabranjeno. Vsak, ki bo hotel nadalje trgovati s sadjem, se bo moral izkazati s potrdilom, da se je tega tečaja udeležil.

Na tem sestanku bosta tudi poročala delegata, ki sta bila v Nemčiji in Franciji o uspehih ter smernicah trgovine s sadjem v Nemčiji in drugih državah.

Za udeležence tečaja bo vzvil avtobus iz Murske Sobotice točno ob 7. uri zjutraj. Zbirališče bo pred pisarno Združbe trgovcev za srez Murska Sobota v Murški Soboti, Lendavska c. vis a vis ga. Benka.

KMETIJSTVO

Kaj je fosfatna žlindra in kako se obnese?

Fosfatna žlindra je moderno umetno gnojilo, ki se proizvaja iz novo odkritih dalmatinskih fosfatov. Fosfatna žlindra vsebuje 18—20% celotne fosforne kisline; od te je več kot polovica topljiva v citrnovi kislini ter več kot ena tretjina vodotopna.

Ker naši domači zemlji že od narave primanjkuje fosforne kisline, ji moramo dodati poton gnojenja s fosfornimi gnojili. Dobro žetev dobimo le tedaj, ako poleg dušika in kalija dodajamo naši zemlji zlasti fosforne kisline. Štedljivi in napredni gospodar bo seveda uporabil ono fosforno gnojilo, ki je najboljšje in tudi — najcenejše! Fosfatna žlindra, ki se proizvaja iz naših domačih sirov, je že zato najcenejša, ker pri teh odpadke dragi prekomorski dovoz afriških sirov.

Uspehi, ki so jih naši poljedelci dosegli poton gnojenja s fosfatno žlindro, so naravnost presenetljivi! Tako so n. pr. natravniki nekateri posestniki dosegli za skoro 2 krat večji pridelek pri prvi košnji in okoli 60—80% pri otavi. Povsod, kjer so spali fosfatno žlindro, se je bujno razvila deteljica ter sladka trava. Posestnik Mirnik pri Arji vasi (Savinjska dolina) je dobil trikrat več hmelja na nasadu pognojenem s fosfatno žlindro, kakor na negnojenem. Podobne uspehe so tudi dosegli številni drugi hmeljarji. Naravnost sijajna poročila pa prihajajo od strani vinogradnikov. Množina vina je bila mnogo večja in kakovost znatno boljša. Tudi pri sadovnjakih in okopavinah se je fosfatna žlindra izkazala kot učinkovito gnojilo. Zlasti v kislinski močvirni zemlji Pesniške doline — kakor poroča Dr. Kovačič iz Maribora, Košaki, — so posestniki beležili rekordne uspehe, kar predstavlja za naše poljedelstvo izredno važen izsledok, ko se mineralni superfosfat v kislinskih zemljah ni posebno obnesel.

Fosfatna žlindra je priporočljiva zlasti kot jesensko gnojilo za travnike, deteljišča, okopavine, hmeljišča, vinograde in sadovnjake.

Deteljna predenica (grinte).

(Konec)

Sejmo zanesljivo čisto seme. Najbolje je, če si posestnik deteljno seme sam pridela. Na deteljo, ki je odločena za seme, je treba pač zelo paziti, da se grinte ne ugnezdijo in če se pokažejo, takoj uničijo. Tako pridela kmet seme, v katerem ve, da je zanesljivo grint prosto. V trgovini kupi seme le od takih tvrdk, za katere je znano, da imajo v prometu le od grint očiščeno semé.

Ako pa se kljub vsej pazljivosti zanese po vetru, vcdi, živalih ali z gnojem kako grintino gnezdo na našo njivo, moramo gledati, da se to gnezdo temeljito uniči. Detelje, na kateri so napravile grinte že seme, se nesme krmiti živini, — grintino seme gre namreč nedotaknjeno skozi živalska prebavila in se raztrosi potem z gnojem po neokuženih njivah — radi tega se jo tudi ne sme metati na kompost ali gnoj.

V slučaju, da napadejo grinte na njivi ali travniku samo posamezna mesta, odkosimo napadena mesta tako, da sežemo vsaj 1/2 m naokrog čez grinte, to pustimo ležati par dni, da detelja uvane, na to pa potrosimo plast slame in sežgemo. Vsako prenašanje od grint napadene detelje je nevarno, ker se seme lahko raztrosi.

Boj z grintami je veliko težji in uspeh manj gotov, ako je vsa njiva napadena. Tedaj ne preostane drugega, kakor njivo kolikor mogoče hitro podorati, da zabranimo tvorbo semena in jo na novo posejati s kako drugo krmsko rastlino.

Na tako njivo nesmemo vsaj 10 let sejati niti detelje, niti lucerne ali grašice, ker tako dolgo ostane grintino seme kaljivo.

Oskrba silosev.

Odpornost notranje stene silosa proti kislina, ki se razvijajo pri kvasenju, se poveča s prepleskanjem že suhega ometa in glasure s silobarvo, inertolom, silbagom ali podobnim. Notranji omet in glazuro, pa če je to že tako dobro napravljeno, zgrizejo po malem pri kvasenju se razvijajoče kisline. Ti defekti na stenah postajajo večno večji, čimvečji so tem težje se jih popravi, tako, da postane silo kmalu neporaben.

Ta barva pa se hitro posuši, steno pa napravi gladko in svetlo ter odporno proti kislina, ki ce-

ment zgrizejo; stena ostane nepokvarjena tudi po ensiliranju.

Notranjost silosa bi se morala prepleškati pred vsako ponovno uporabo, potem bo ostala stena za vedno brez defektov.

Za naš silo bi bilo potrebno okrog 3 kg take barve. Dobi se v skladišču kmet. združbe v Soboti.

Ko se silo sprazni, se ga mora takoj očistiti. Notranje stene se mora oprati s pomočjo metle z lahko raztopino pralne sode in nato omiti z čisto vodo. Tako očiščenega se mora dobro pregledati, če ima že kake razpokline, ali če se je že celo kje omet oluščil. Vsa ta pokvarjena mesta se morajo izdolbiti in na novo zamazati s cementnim mortom v pravilnem razmerju. Še le, ko se silo po čiščenju ali popravilu temeljito posuši, se namaže notranja stena z „inertolom“ ali podobnim, kot že zgoraj omenjeno.

Premovanje konjev in pregled konjev za vpis v rodovnik bo 7. septembra v Beltincih pri cerkvi ob 8 uri za oba tukajšnja sreza. K premovanju se morejo pripeljati samo sledeče živali: 1) Vse plemenske kobile, ki so letos ali zaskočene, ali z žrebeti eno in tudi 2 letnim. Kobile, ki že dve leti zaporedoma niso žrebetile in tudi že letos niso zaskočene, naj se ne gonijo, ker se ne bodo pripustile k premovanjem. Posestniki naj prinesejo s seboj tudi potrebna dokazila (plemenilni list, ali uradno potrdilo pristojne občine). 2) eno in dveletni žrebci, 3) tri letni in starejši že licencirani žrebci. 4) enoletne, dvoletne in triletné žrebice. 5) štiriletne žrebice, ki morajo biti, če so mrzlokrvne že zaskočene po istopasemskem žrebcu, toplokrvne pa ni treba, da so že zaskočene. Premovanju se bodo sprejemale v rodovnik spcsobne kobile in mlade živali ter žigosale. Nadaljevala se bo akcija za odbiro plemenskih žrebčkov ter dobrim rejcem priznavale izrejne nagrade. Vsak konjerejec, čigar kobila bo nagrajena oziroma bo vpisana v rodovne knjige, mora biti član konjerejske organizacije, ako pa še ni, bo moral naknadno pristopiti.

Lepa soba za eno ali dve osebe, dijake, pri trgovski družini, v sredini vseh šolah, z vsjo oskrbo, se odda od 15 avgusta naprej. — Naslovi na LUNA, Maribor, Glavni trg.

Nova hiša se pod ugodnimi pogoji proda. Več se izve v PREKMURSKI TISKARNI.

Orda se **stanovanje** z eno ali dvema sobama, veliko kuhinjo z vodovodom, shرابo in vrtom. ŠOLSKA ul. 35.

Kdor želi kupiti AVTO naj kupi voz znamke

ADLER

Najboljši Najelegantnejši

Najbolj ekonomičen Najsolidnejši